

SOSIAALITYÖN YLIOPISTOKOULUTUKSEN ROOLI UUSLIBERALISMIN HAASTAMISESSA – AKATEEMINEN KÄYTÄNTÖPOLITIikka MUUTOSVOIMANA

Toni Rajala: *VTM, väitöskirjantutkija, Turun yliopisto*

Sanni Salonen: *VTM, yliopisto-opettaja, Turun yliopisto*

toni.j.rajala@utu.fi; sanni.a.salonen@utu.fi

Janus vol. 33 (1) 2025, 100–107

JOHDANTO

Suomessa sosiaalityön yliopistotasoinen koulutus on 1960-luvulta alkaen ollut sidoksissa pohjoismaisen hyvinvointivaltion syntyyn, minkä vuoksi sosiaalityön professio on kehittynyt tiiviissä yhteydessä yhteiskunnan palvelurakenteisiin. Sosiaalityön korkealaatuisuuden takeena on pidetty tutkimuksellisen ja käytännönläheisen sosiaalityön asiantuntemusta yhdistävää yliopistollista maisterikoulutusta. (Kokkonen & Turtiainen 2018.) Sosiaalityön koulutus tuottaa pääaineopiskelijoilleen laajalaisen yhteiskunnallisen osaamisen ja varmistaa lakisääteisen ammattipätevyyden sosiaalityöntekijän tehtäviin (Ammattihenkilölaki 817/2015). Näistä korkeakoulutetuista yhteiskuntalan asiantuntijoista valtaosa työllistyy julkiselle sektorille hyvinvointivaltion palvelujärjestelmään. Sosiaalityön yliopistokoulutus on siis itsessään yhteiskunnallinen rakenne, jonka on samanaikaisesti tuotettava ammattipäteviä työntekijöitä palvelujärjestelmään ja tieteellisen ajattelun hallitsevia kansalaisia yhteiskuntaan.

Sosiaalityöntekijöiden on julkisella sektorilla noudatettava ammattiin liittyvää lainsäädäntöä ja toteutettava vallitsevan yhteiskunnallisen päätöksenteon mukaisia toimia. Samalla heidän on ammattietiikan ja rakenteel-

lisen sosiaalityön eetoksen mukaisesti haastettava havaitsemiaan eriarvoistavia yhteiskunnallisia rakenteita. Sosiaalityöntekijöiden odotetaan olevan yhteiskuntakriittisiä, vaikka he itse toimivat yhteiskunnan antamalla mandaatilla ja kritisoi miensa yhteiskuntarakenteiden palveluksessa. Tätä dilemmaa on kutsuttu sosiaalityön kaksoismandaatiksi (Kokkonen & Turtiainen 2018), jolla on liitos myös rakenteellisen sosiaalityön orientaatioon. Rakenteellinen sosiaalityö on yhteiskuntakriittistä muutostyötä, joka pyrkii muuttamaan ja kumoamaan eriarvoistavia rakenteita ja näin edistämään tasa-arvoisempaa ja oikeudenmukaisempaa kansalaisyhteiskuntaa. Rakenteellisen sosiaalityön tehtäväksi kuuluu myös tiedon tuottaminen näistä kansalaisille epätasa-arvoisista rakenteista. (Pohjola 2014; Mullaly & Dupré 2019.) Sosiaalityö käsitetään kaksoissidonnaisesti sekä yksilöiden ja asiakasryhmien auttajana että yhteiskunnallisiin palveluihin ja rakenteisiin vaikuttajana (Pohjola 2014), mikä tarjoaa ammatillisen oikeutuksen rakenteellisen sosiaalityön edistämiseksi. Suomessa rakenteellinen sosiaalityö on legitimisoitu ja vakiinnutettu yhteiskunnallisiin rakenteisiin sosiaalihuoltolainsäädännöllä (1301/2014) ja valtakunnallisesti se on sisällytetty osaksi sosiaalityön yliopistollisia tutkintorakenteita. Tässä voimme nähdä sosiaalityön kaksoismandaattiin (Kokkonen &

Turtiainen 2018) vertautuvan rakenteellisen sosiaalityön ”kaksoismandatit”: yliopistoissa koulutetaan rakenteita kritisoivia sosiaalityöntekijöitä, jotka valmistuttuaan siirtyvät ensisijaisesti työskentelemään kritisoitujen yhteiskunnallisten rakenteiden alaisuuteen. Samanaikaisesti sosiaalityön koulutuksellista asemaa ylläpitävä yliopistorakenne toimii yhä enenevässä määrin uusliberaalien arvojen mukaisesti.

Tässä puheenvuorossa tarkastelemme kriittisesti uusliberalistista eetosta, jonka vaikutuspiirissä toteutuu väistämättä myös sosiaalityön yliopistokoulutus. Tarkastelemme edellä mainittua rakenteellisen sosiaalityön kaksoismandatit sosiaalityön koulutuksen haasteena. Lopuksi esitämme, miten akateemisella käytäntöpolitiikalla voitaisiin edistää rakenteellisen sosiaalityön toteutumista sosiaalityön käytännöissä. Tarkastelemme akateemista käytäntöpolitiikkaa suhteessa yliopistolain määrittelemiін tehtäviін – koulutukseen, tutkimukseen ja yhteiskuntaa palvelevien kansalaisten tuottamiseen.

SOSIAALITYÖN ASiantuntijoita vai Uusliberalistisia työntekijäkansalaisia?

Uusliberalistinen eetos on saanut suomalaisissa yliopistoissa yhä enemmän jalansijaa vuonna 2010 voimaantulleen yliopistolain (558/2009) jälkeen. Yliopistojen uusliberalisoidumisella tarkoitetaan yliopistojen vapauden ja sivistyksellisten tavoitteiden väistymistä resurssitehokkuuden, laadun hallinnan ja tulosvastuullisuuden tieltä. Yliopistokontekstissa uusliberalismi heikentää sivistyksellisiä tavoitteita korostaen

työelämän senhetkisiin tarpeisiin keskittyviä opintoja. Uusliberalisoituvissa yliopistoissa markkinalogiikka ohjaa tutkimus- ja koulutuspolitiikkaa, jolloin rahoittajat saavat enemmän sananvaltaa yliopistojen toimintaan ja vaativat usein sivistyksellisten tavoitteiden sijaan tuloksellisuutta, kuten kasvavia julkaisumääriä tai valmistuvia tutkintoja. Yliopistot muuttuvat tällöin uusliberaaleja arvoja uusintaviksi tuotantolaitoksiksi, joiden koulutus pääomaa arvioidaan ensisijaisesti tuotetun välinearvon kautta. (Jauhiainen ym. 2015; Pasanen 2015; Koskiahho 2021; Korpela & Nevala 2023.) Uusliberalisoituneiden yliopistojen käytännöt vaikuttavat lopulta myös opiskelijoihin, joita uusliberaali koulutuspolitiikka ajaa kohti tehokasta *työntekijäkansalaisuutta* eli ensisijaisesti työmarkkinoita palvelevaa yrittäjähenkistä kansalaista (Ylöstalo 2014).

Suomalaisen sosiaalityön toimintaa uusliberalistisessa yhteiskunnassa on tarkasteltu paljolti (mm. Marjanen ym. 2018), mutta uusliberaalin yliopiston vaikutuksia sosiaalityön yliopistotasoiseen koulutukseen vain vähäisesti. Aila-Leena Matthies (2013) on esittänyt sosiaalityön koulutuksen ja tieteenalan tulevan helposti toiseutetuksi uusliberaalien arvojen johtamassa yhteiskunnassa. Sen tavoitteet yhteiskunnan marginaaliryhmien puolesta puhumisesta ja heidän oikeuksiensa edistämisestä istuvat huonosti vallitseviin uusliberalistisiin arvoihin. Esimerkiksi Iso-Britanniassa uusliberalistinen hallinto on arvostellut sosiaalityön yliopistokoulutusta liiallisesta yhteiskuntakriittisyydestä, teoreettisuudesta, ja irrallisuudesta ”todellisesta elämästä” ja pyrkinyt erottamaan sosiaalityön tieteenalaa muista sosiaalitieteistä kohti

ammattillista pätevyitymistä painottavaa koulutusta (Garrett 2010; Carey 2021). Tämä on luonut jännitteitä sosiaalityön koulutukseen ja painetta opetus suunnitelman muokkaamiseen (Simpson & Murr 2015). Sosiaalityö on suhteellisen nuori tieteenala, jonka käytäntö- ja etiikkasitoutuneisuus sekä alan naisvaltaisuus asettavat sen usein kyseenalaistetuksi uusliberalismikon­tekstissa (Matthies 2013; Laine 2022). Elina Laine (2022) kuvaa sosiaalityön opiskelijoihin kohdistuvan usein sukupuolittuneita ja alan tieteellisyttä vähätteleviä ennakkoluuloja uusliberalisoituneissa akateemisissa tiloissa. Kohdattuja ennakkoluuloja ovat esimerkiksi oletukset opiskelijoiden vähäisestä kiinnostuksesta tutkimukseen ja opiskelumotivaation perustuminen vain työllistävään ammattipätevyyteen (Laine 2022).

Ristiriita eettisesti kestävän sosiaalityön ja sen koulutuksen sidosryhmi­en, kuten julkisen sektorin, välillä on kasvanut uusliberalististen poliittisten agendojen suosiessa yksilöllisiä sosiaalityön interventiomalleja, managerialis­mia ja ammatillisuuden heikentämistä (Martínez Herrero & Charnley 2021). Sosiaalityölle asetetaan odotuksia erityisesti valtiolta ja hyvinvointialueilta, jotka odottavat yliopistojen tuottavan kasvavalla tehokkuudella ammattipäteviä sosiaalityöntekijöitä palvelujärjes­telmään. Uusliberaalin yliopistokon­tekstin näkökulmasta juuri valtio on koulutuksen suurin rahoittaja, joka asi­akkaan roolissa vaatii yliopistoilta tuo­dannollisia ratkaisuja vallitsevaan sosiaalityöntekijävajeeseen. Heikki Pasanen (2015) käyttää *kvalifikaation* käsitettä

kuvaamaan tilannetta, jossa ammatti­pätevyyksiä hyödynnetään yksinkertai­simmillaan oikeutuksessa säilyttää oma asema markkinajohtoisessa tuotantojär­jestelmässä. Sosiaalityön tieteenalan on tutkittu olevan altis miellyttämään val­litsevia uusliberaaleja yhteiskunnallisia arvoja saadakseen päätöksentekijöiden hyväksynnän (Matthies 2013; Carey 2021), jolloin se saattaa joissain tilan­teissa olla herkkä altistumaan ulkoapäin tulevan koulutusmotiivin ohjaamaksi. Niinpä sosiaalityön koulutus on riskis­sä oikeuttaa kvalifikaatiolla oman ole­massaolonsa eli pyrkimään ensisijaisesti pätevoittämään tehokkaasti yhteiskun­tarakenteiden tarvitsemia sosiaalityön­tekijöitä, laadusta välittämättä. Tällöin sosiaalityön yliopistokoulutuksen ase­ma on vaarassa muuttua uusliberaalin yliopiston periaatteiden mukaiseksi tuotantolaitokseksi, jossa sosiaalityön koulutuksen tuoma ammattipätevyys nähdään ainoastaan yhteiskuntaa palve­levana välinearvona (Korpela & Nevala 2023) eikä yhteiskuntakriittisenä ja haa­voittuvassa asemassa olevien ihmisten puolustamista edistävänä professiona ja epätasa-arvoisten yhteiskuntarakentei­den haastajana. Kasvava ristiriita koulu­tuksen ja siihen kohdistuvien vaatimus­ten välillä on johtanut kansainvälisiin vaatimuksiin palauttaa kriittinen para­digma sosiaalityöhön, vahvistaa ihmis­oikeudet ja sosiaalinen oikeudenmu­kaisuus sosiaalityön keskeisiksi arvoiksi sekä haastaa uusliberalismin vaikutuksia sekä sosiaalityön professioon että sen asiakaskuntaan (Healy, 2001; Jones ym. 2004). ”Tuotantolaitostumisen” sijaan sosiaalityön tieteenalan on säilytettävä itsenäisyytensä pitämällä professioon kuuluva yhteiskuntakriittisyys ja sor­tavien rakenteiden haastaminen oman koulutuspolitiikkaansa keskiössä.

SOSIAALITYÖN AKATEEMINEN KÄYTÄNTÖPOLIITIIKKA

Rakenteelliseen sosiaalityöhön sisältyy sosiaalityön yhteiskuntapoliittinen tehtävä, jota voidaan kutsua sosiaalityön käytäntöpolitiikaksi (*policy practice*; ks. Gal & Weiss-Gal 2022). Sosiaalityön käytäntöpoliittisiksi tehtäviksi Suomessa nähdään tutkimustiedon tuottaminen ja sillä vaikuttaminen, yhteiskuntapolitiikan ja yhteisöjen kehittäminen, väestön hyvinvoinnin kasvattaminen, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden lisääminen ja yhteiskunnallinen muutos (Vornanen ym. 2016). Tässä yhteydessä puhumme sosiaalityön akateemisesta käytäntöpolitiikasta (*academic policy involvement*), jolla tarkoitamme sosiaalityön akateemisen henkilöstön ja sosiaalityön opiskelijoiden osallistumista käytäntöpoliittisiin toimiin (Weiss-Gal 2016; Gal & Weiss-Gal 2017). Seuraavaksi tarkastelemme sosiaalityön akateemista käytäntöpolitiikkaa suhteessa yliopistolain määrittämiin yliopiston tehtäviin: koulutukseen, tutkimukseen ja yhteiskuntaa palvelevien kansalaisten tuottamiseen.

Rakenteellisen sosiaalityön toteuttamisvalmiudet ovat yksi suomalaisen sosiaalityön yliopistokoulutuksen tuottamasta osaamisalueesta. Rakenteellinen sosiaalityö vaatii kykyä tuottaa tietoa yhteiskunnan eriarvoisuutta ja huono-osaisuutta tuottavista rakenteista sekä esittää niihin ratkaisuehdotuksia. Se edellyttää myös ymmärrystä poliittisesta järjestelmästä ja kykyä toimia yhteiskunnallisena vaikuttajana. (Lähtinen ym. 2017.) Vaikka rakenteellinen sosiaalityö on huomioitu sosiaalityön koulutusrakenteissa valtakunnallisesti, suomalaiset sosiaalityöntekijät kokevat

koulutuksen tuottamat rakenteellisen sosiaalityön valmiudet puutteellisiksi. Sosiaalityöntekijät toivovat rakenteellisen sosiaalityön osaamisen vahvistamista maisterivaiheen opinnoissa ja täydennyskoulutuksissa. (Hirvonen ym. 2021; Ruonakangas & Kannasoja 2023.) Myös enemmistö sosiaalityön opiskelijoista kokee yhteiskunnallisen vaikuttamisen osaamisensa puutteelliseksi (Kallio ym. 2023). Sosiaalityön yliopistokoulutuksen tulisi kannustaa opiskelijoita yhteiskunnalliseen muutostyöhön, ja innovatiivisiin menetelmiin sekä valaa rohkeutta haastaa organisaatiolähtöinen ajattelutapa (Kairala ym. 2012). Näin ollen rakenteellisen sosiaalityön toteuttamisvalmiuksien opetus tulisi nähdä induktiivisena ja koulutusta läpileikkaavana prosessina, joka integroituu erilaisiin opetusmuotoihin (Weiss-Gal 2016; Salonen ym. 2024). Rakenteellisen sosiaalityön roolia tulisi vahvistaa myös käytäntösuhteisessa opetuksessa, kuten harjoittelujaksolla (Kairala ym. 2012).

Tutkimustyö on keskeinen osa yliopistojen tehtävää ja myös osa akateemisesta käytäntöpolitiikasta. Rakenteellisen sosiaalityön toteutumista voidaan tukea siihen kohdistuvalla tieteellisellä tutkimuksella, jonka lisäämiselle on tarvetta (Kivipelto 2021). Viime vuosina edistymistä on tapahtunut esimerkiksi Jyväskylän yliopiston MoRa-hankkeen myötä (Närhi ym. 2023). Suomessa sosiaalityön akateemiset toimijat suhtautuvat kuitenkin kriittisesti tiedeyhteisön rooliin yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa, eivätkä koe sen olevan täysin sitoutunut yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisemiseen (Gal & Weiss-Gal 2017; Blomberg ym. 2019). Akateemisen sosiaalityön yhteisön yhteiskunnallisen

vaikuttamisen motivaation vahvistaminen vaatisikin tietoista asennemuutosta ja vahvempaa tietotaitoa tutkimuksella vaikuttamisen keinoista.

Jos tarkastelemme yliopistolain (558/2009) asettamaa tehtävää ”*isänmaata ja ihmiskuntaa palvelevien kansalaisten kasvattamisena*”, on haastava määrittää tavoitteen toteutumista sosiaalityön saralla. Vaikka yliopistoista valmistuu vuosittain satoja maistereita sosiaalityö pääaineenaan, on työvoimavaje julkisen sektorin sosiaalityössä valtava. Henkilöstövaje ei kuitenkaan johdu koulutuspaikkojen vähydestä, vaan valmistuvien sosiaalityöntekijöiden kiinnostuksen suuntautumisesta muihin kuin asiakastyön tehtäviin (af Ursin ym. 2023) ja siitä, että merkittävä osa sosiaalityön työvoimasta on asiakastyön ulkopuolella (Talentia 2019). Kroonistunut henkilöstövaje taas kytkeytyy rakenteellisen sosiaalityön toteutukseen, sillä puutteellisten henkilöstöresurssien vuoksi siihen ei koeta olevan aikaa (Hirvonen ym. 2021). Sosiaalityöntekijät eivät siis pysty työssään toteuttamaan ”isänmaan palvelemista” eriarvoisuuden ja huono-osaisuuden vähentäjinä rakenteellisella tasolla. Päinvastoin sosiaalityön opiskelijoiden usko omiin mahdollisuuksiinsa vaikuttaa sosiaalityöntekijänä yhteiskunnallisiin asioihin heikkenee työkokemuksen karttuessa (Salonen ym. 2024). Yksi rakenteellisen sosiaalityön toteuttamisen haaste sosiaalityön käytännöissä on myös sosiaalityöntekijöiltä puuttuva rohkeus tarttua ja puuttua yhteiskunnallisiin asioihin. Sosiaalityöntekijät pyrkivät välttämään yhteiskunnallista vaikuttamista työssään, koska he pelkäävät sen johtavan ikävyyksiin tai konflikteihin (Kallio 2021). Rakenteellisen sosiaali-

työn koulutuksen tulisikin tuottaa sosiaalityöntekijöille keinoja ja valmiuksia tarttua yhteiskunnallisiin asioihin, myös vaikeissa tilanteissa.

Myös yliopistojen ja hyvinvointialueiden yhteistyö vaikuttaa sosiaalityön akateemisen käytäntöpolitiikan edistämiseen. Rakenteellisen sosiaalityön asemaa tulisi vahvistaa pitkäjänteisellä ja suunnitelmallisella yhteistyöllä, jossa yliopistoilla ja hyvinvointialueilla on tasavertainen rooli. Hyviä käytänteitä yliopistojen ja hyvinvointialueiden väliseen yhteistyöhön rakenteellisen sosiaalityön saralla on käynnistynyt esimerkiksi Jyväskylän yliopiston ja Keski-Suomen hyvinvointialueen yhteistyössä perustamana rakenteellisen sosiaalityön työelämäprofessorina (Jyväskylän yliopisto 2024). Parhaimmillaan akateemisen ja käytännön sosiaalityön yhteistyörakenteet tarjoavat sosiaalityön opiskelijoille, akateemiselle henkilökunnalle ja sosiaalityöntekijöille mahdollisuuksia osallistua politiikan muutosprosesseihin esimerkiksi tutkimuksen, politiikkasuositusten laatimisen, työryhmien perustamisen tai niissä toimimisen kautta (Weiss-Gal 2016). Tällainen yhteistyö on valitettavasti valtakunnallisella tasolla vielä lapsenkengissä.

LOPUKSI

Sosiaalityön yliopistokoulutuksen asema uusliberalisoituneessa yliopistossa on epävarma, mikäli se keskittyy ensisijaisesti ammattipätevien sosiaalityöntekijöiden tuottamiseen, sillä sosiaalityöntekijän pätevyysvaatimukset altistuvat säännöllisesti yhteiskunnallisten päätöksentekijöiden kyseenalaistukselle

ja uudelleenarvioinnille. Tällaiset keskustelut ja kehityslinjat ovat tuottaneet viime aikoina huolta sosiaalityön professionaalista ja koulutuksellisesta asemasta Suomessa. Sosiaalityön yliopistokoulutuksessa tulisikin korostaa koulutuksen tuottamaa rakenteellisen sosiaalityön pääomaa. Vaikuttavan ja laadukkaan rakenteellisen sosiaalityön toteuttaminen edellyttää osaamista ja rohkeutta, mutta myös *rakenteita*, jotka mahdollistavat sen toteuttamisen. Yliopistoilla on keskeinen rooli siinä, millaiseksi nämä rakenteet muodostuvat.

Vastavoimaksi uusliberalisoituvalle yliopistokoulutusympäristölle esitämme akateemisen käytäntöpolitiikan vahvistamista sosiaalityön koulutuksessa ja osana rakenteellista sosiaalityötä. Suomessa sosiaalityön akateeminen henkilökunta kokee tiedolliset ja taidolliset valmiutensa käytäntöpolitiikkaan vahvana ja heidän motivaationsa sen toteuttamiseen on korkea. Heillä on selkeä visio, jossa sosiaalityön tutkimuksen ja opetuksen painopisteet siirtyvät vahvemmin rakenteelliseen sosiaalityöhön. (Blomberg ym. 2019.) Tämän vision toteuttaminen edellyttää aktiivista akateemista käytäntöpolitiikkaa. Sosiaalityön opetushenkilökunnalla on uusliberaalista yliopistoympäristöstä huolimatta hyvät lähtökohdat edistää akateemista käytäntöpolitiikkaa tehostamalla rakenteellisen sosiaalityön muutosorientaatiota sosiaalityön opiskelijoissa ja vahvistamalla sosiaalityön koulutuksen tuottamaa yhteiskunnallisen vaikuttamisen osaamista. Rakenteellisen sosiaalityön opetus sosiaalityön tutkintorakenteissa on yksi akateemisen käytäntöpolitiikan soveltamismahdollisuus, jonka kautta voidaan lisätä opiskelijoiden kykyä yhteiskun-

nalliseen vaikuttamiseen. Tätä tukisi esimerkiksi konkreettisia vaikuttamis-harjoituksia sisältävien opintojaksojen toteuttaminen yhteistyössä julkisen sektorin kanssa (ks. Weiss-Gal 2016). Lisäksi opetuksessa voitaisiin hyödyntää opintosuorituksia, joissa sosiaalityön opiskelijat tutustuisivat käytännössä yhteiskunnallisen vaikuttamisen eri muotoihin.

Joskin sosiaalityön yliopistokoulutuksen yhtenä tehtävänä tulee aina olemaan ammattipätevien sosiaalityöntekijöiden tuotanto, sen liiallinen korostaminen altistaa sosiaalityön yliopistokoulutuksen herkemmin uusliberalististen ja tieteenalan ulkopuolelta tulevien vaatimusten ohjaamaksi. Akateemista käytäntöpolitiikkaa soveltamalla sosiaalityön akateemiset opettajat voivat tehdä näkyviksi ympärillään vallitsevat uusliberalistiset rakenteet. Sosiaalityön tieteenalan itsenäisyyden ja tutkimustietoon perustuvan koulutuksen turvaamiseksi yliopistokoulutuksen on korostettava koulutuksen tuottamaa kykyä yhteiskuntakriittiseen ajatteluun, uudenlaisten toimintatapojen kehittämiseen, tutkimustiedon hyödyntämiseen käytännössä sekä huono-osaisten ihmisryhmien oikeuksien edistämiseen yhteiskunnassa. Sosiaalityön tieteenalaan ja professioon keskeisesti kuuluvaa yhteiskuntakriittistä eetosta ei tule uhrata rakenteista nousevien uusliberalististen tuotanto- ja tulospaineiden edessä.

KIRJALLISUUS

- af Ursin, Piia & Kallio, Johanna & Blomberg, Helena & Kroll, Christian (2023) Sosiaalityön pääaineopiskelijoiden ammattiuuraan liittyvät preferenssit ja niitä selittävät tekijät. *Yhteiskuntapolitiikka* 88 (5–6), 525–538.
- Blomberg, Helena & Kroll, Christian & Linnanvirta, Suvi (2019) Akateemiset opettajat ja käytäntöpolitiikka. Teoksessa Anneli Pohjola, Tarja Kemppainen, Asta Niskala & Nina Peronius (toim.) *Yhteiskunnallisen asemansa ottava sosiaalityö*. Tampere: Vastapaino, 109–139.
- Carey, Malcolm (2021) Trapped in discourse? Obstacles to meaningful social work education, research, and practice within the neoliberal university. *Social Work Education* 40 (1), 4–17. <https://doi.org/10.1080/02615479.2019.1703933>
- Gal, John & Weiss-Gal, Idit (toim.) (2017) *Where Academia and Policy Meet: A Cross-National Perspective on the Involvement of Social Work Academics in Social Policy*. Bristol: Policy Press. <https://doi.org/10.51952/9781447320210>
- Gal, John & Weiss-Gal, Idit (toim.) (2022) *When Social Workers Impact Policy and Don't Just Implement it. A Framework for Understanding Policy Engagement*. Bristol: Bristol University Press. <https://doi.org/10.56687/9781447364788>
- Garrett, Paul (2010) Examining the 'Conservative Revolution': Neoliberalism and Social Work Education. *Social Work Education* 29 (4), 340–355. <https://doi.org/10.1080/02615470903009015>
- Healy, Karen (2001) Reinventing critical social work: Challenges from practice, context, and postmodernism. *Critical Social Work* 2 (1), 1–13.
- Hirvonen, Johanna & Kilpeläinen, Virpi & Piirainen, Keijo & Surakka, Anne & Tanttu, Satu Marja & Tuikka, Anne (2021) Tiedolla vaikuttamisen mahdollisuudesta toteutukseen. Rakenteellisen sosiaalityön osaamiskartoitus. Xamk kehittää, 137. Mikkelä: Xamk.
- Jauhiainen, Arto & Jauhiainen, Annukka & Laiho, Anne (2015) Akateemiset huomiotaloudessa. Teoksessa Kristiina Brunila, Jussi Onnismaa, & Heikki Pasanen (toim.) *Koko elämä töihin. Koulutus tietokykykapitalismissa*. Tampere: Vastapaino, 123–146.
- Jones, Chris (2004) *The Neo-Liberal assault: Voices from the front line of British state social work*. Teoksessa Iain Ferguson, Michael Lavalette & Elizabeth Whitmore (toim.) *Globalisation, global justice and social work*. Lontoo: Taylor and Francis, 97–108. <https://doi.org/10.4324/9780203358238>
- Jyväskylän yliopisto (2024) Minna Kivipelto sosiaalityön työelämäprofessoriksi. <https://www.jyu.fi/fi/uutinen/minna-kivipelto-sosiaalityon-tyoelamaprofessoriksi> Luettu 3.8.2024.
- Kairala, Maarit & Lähteinen, Sanna & Tiitinen, Laura (2012) Rakenteellisen sosiaalityön osaaminen sosiaalityön opetuksen käytäntöyhteydessä. Teoksessa Noora Tuohino, Anneli Pohjola & Mari Suonio (toim.) *Sosiaalityön käytännönopetus* liikkeessä. Rovaniemi: SOSNET, 36–56.
- Kallio, Johanna (2021) Sosiaali- ja diakonia-työntekijöiden puoluevalinta, sosiaalipoliittiset mielipiteet ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen. Teoksessa Kirsi Günther & Johanna Kallio (toim.) *Tutkiva sosiaalityö*. Helsinki: Talentia ry, 25–39.
- Kallio, Johanna & Jaakola, Anne-Mari & Blomberg, Helena & Kroll, Christian (2023) Wind of change? Social work students' policy engagement and career preferences in Finland. *Social Work Education* 43 (6), 1590–1608. <https://doi.org/10.1080/02615479.2023.2201262>
- Kivipelto, Minna (2021) Rakenteellisen sosiaalityön katsaus. Työpaperi 16/2021. Helsinki: THL.
- Kokkonen, Tuomo & Turtiainen, Kati (2018) Social work education in Finland. Teoksessa Kamali Masoud & Jessica Jönsson (toim.) *Neoliberalism, Nordic Welfare States and Social Work. Current and future challenges*. Lontoo: Routledge, 171–178. <https://doi.org/10.4324/9781315111834-15>
- Korpela, Jukka & Nevala, Arto (2023) Tiede, sivistys ja valta yliopistoja koskevassa puhunnassa. Teoksessa Arto Nevala, Simo Häyrynen & Jukka Korpela (toim.) *Fantastinen yliopistouudistus. Sopeutuva akateemisuus ja sivistysihanteen muutos*. Joensuu: Kirjokansi, 179–205.

- Koskiaho, Briitta (2021) Yliopistoinstituution myllerrys ja uusliberalismi – esimerkkeinä Britannian yliopistot. *Tieteessä tapahtuu* 39 (4), 46–51.
- Laine, Elina (2022) Valta ja sukupuoli sosiaalityön akateemisissa tiloissa. *Janus* 30 (1), 81–86. <https://doi.org/10.30668/janus.111418>
- Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä 817/2015.
- Lähteinen, Sanna & Raitakari, Suvi & Hänninen, Kaija & Kaittä, Anniina & Kekoni, Taru & Krok, Suvi & Skaffari, Pia (2017) Sosiaalityön koulutuksen tuottama osaaminen. *SOSNET julkaisu* 7. Rovaniemi: SOSNET.
- Marjanen, Päivi & Spolander, Gary & Aulanko, Timo (2018) Neoliberalism, welfare state and social work practice in Finland. Teoksessa Kamali Masoud & Jessica Jönsson (toim.) *Neoliberalism, Nordic Welfare States and Social Work. Current and future challenges*. Lontoo: Routledge, 79–90. <https://doi.org/10.4324/9781315111834-7>
- Martínez Herrero, Maria & Charnley, Helen (2021) Resisting neoliberalism in social work education: learning, teaching, and performing human rights and social justice in England and Spain. *Social Work Education* 40 (1), 44–57. <https://doi.org/10.1080/02615479.2020.1747421>
- Matthies, Aila-Leena (2013) The Otherness of social work under neoliberal governance. *Nordic Social Work Research* 3 (2), 149–158. <https://doi.org/10.1080/2156857x.2013.803495>
- Mullaly, Bob & Dupré, Marilyn (2019) *The New Structural Social Work: Ideology, Theory, and Practice*. Kanada: Oxford University Press.
- Närhi, Kati & Kannasoja, Sirpa & Kokkonen, Tuomo & Rantamäki, Niina & Ruonakangas, Santra (toim.) (2023) Rakenteellisen sosiaalityön tila ja tulevaisuus Suomessa. Jyväskylä: SoPhi.
- Pasanen, Heikki (2015) Kyky koulutuksen taloudessa. Teoksessa Kristiina Brunila, Jussi Onnismaa, & Heikki Pasanen (toim.) *Koko elämä töihin. Koulutus tietokykykapitalismissa*. Tampere: Vastapaino, 58–80.
- Pohjola, Anneli (2014) Rakenteellisen sosiaalityön paikannuksia. Teoksessa Anneli Pohjola, Merja Laitinen & Marjaana Seppänen (toim.) *Rakenteellinen sosiaalityö. Sosiaalityön tutkimuksen vuosikirja 2014*. EU: UNIPress, 16–36.
- Ruonakangas, Santra & Kannasoja, Sirpa (2023) Rakenteellisen sosiaalityön tekemistä estävät tekijät. Teoksessa Kati Närhi, Sirpa Kannasoja, Tuomo Kokkonen, Niina Rantamäki & Santra Ruonakangas (toim.) *Rakenteellisen sosiaalityön tila ja tulevaisuus Suomessa*. Jyväskylä: SoPhi, 117–134.
- Salonen, Sanni & Kallio, Johanna & Jaakola Anne-Mari (2024) Sosiaalityön opiskelijoiden näkemykset yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta. *Janus* 32 (4), 392–409. <https://doi.org/10.30668/janus.131536>
- Simpson, Graeme, & Murr, Ani (2015) The dialectics of change in social work education. *Journal of Practice Teaching and Learning* 13 (2–3), 93–116. <https://doi.org/10.1921/jpts.v13i2-3.818>
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014.
- Talentia (2019) Sosiaalityöntekijöitä on riittävästi. <https://www.talentia.fi/uutiset/sosiaalityontekijoiita-on-riittavasti/> Luettu 13.9.2024.
- Vornanen, Riitta & Hämäläinen, Juha & Törrönen, Maritta (2016) Sosiaalityön käytäntöpoliittinen tehtävä. Teoksessa Maritta Törrönen, Kaija Hänninen, Päivi Jouttimäki, Tiina Lehto-Lundén, Petra Salovaara & Minna Veistilä (toim.) *Vastavuoroinen sosiaalityö*. Helsinki: Gaudeamus, 201–219.
- Weiss-Gal, Idit (2016) What options do we have? Exploring routes for social workers policy engagement. *Journal of Policy Practice* 16 (3), 247–260. <https://doi.org/10.1080/15588742.2016.1234955>
- Yliopistolaki 558/2009.
- Ylöstalo, Hanna (2014) Työntekijäkansalaisia vai maailman muuttajia? Opiskelijat uusliberalistisessa yliopistossa. *Sukupuolentutkimus* 27 (4), 5–16.